

SARDAR PATEL UNIVERSITY
T Y B A (V Semester) Examination
Thursday, 20th November, 2014
10.30 am – 1.30 pm
UA05EHIS23 - History - Paper No. 23
Indian History Part - I

કુલ ગુણ: ૭૦

- સૂચના: (૧) જમણી બાજુના અંક ગુણ દર્શાવે છે.
(૨) પ્રશ્નોના જવાબ ઉત્તરવહીમાં પૂરા વાક્યામાં લખો.

- પ્ર.૧ કૌંસમાં આપેલા શબ્દોમાંથી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો. (૧૮)
- (૧) સિંધુ સંસ્કૃતિની સર્વ પ્રથમ શોધ સાલમાં થઈ ?
(૧૯૨૧, ૧૯૨૨, ૧૯૨૩, ૧૯૨૪)
- (૨) હરપ્પા નદીના કિનારે વિકસેલું હતું ?
(સતલુજ, ચિનાલ, બિયાસ, રાવી)
- (૩) સિંધુ સંસ્કૃતિના લોકો આરંભમાં ધાતુતી અજાણ હતા ?
(સોનું, કાંસુ, લોખંડ, તાંબુ)
- (૪) લોથલ અખાતના કિનારે વસેલું હતું ?
(કચ્છ, ખંભાત, સુરત, દિવ)
- (૫) આર્યોનો સૌથી પ્રાચીન વેદ છે.
(સામવેદ, યજુર્વેદ, અર્થવેદ, ઋગ્વેદ)
- (૬) આર્યો બહારથી આવીને સર્વ પ્રથમ પ્રદેશમાં સ્થિર થયા ?
(બહ્મવર્ત, આર્યાવર્ત, સપ્તસિંધુ, ગિરિપ્રદેશ)
- (૭) ગાયત્રી મંત્રની રચના ઋષિએ કરેલી છે ?
(વિશ્વામિત્ર, કપિલ, વસિષ્ઠ, કણાદ)
- (૮) મહાવીર સ્વામી સ્થળે નિર્વાણ પામ્યા ?
(મિથિલા, પાવાપુરી, કુશીનારા, જેતવન)
- (૯) જૈનધર્મગ્રંથનું સાહિત્ય નામે ઓળખાય છે ?
(ત્રિપિટક, જાતક, આગમ, અવેસ્તા)
- (૧૦) ગૌતમ બુદ્ધે લોકોને ભાષામાં ઉપદેશ આપ્યો હતો ?
(અર્ધમાગધી, પાલી, હિન્દી, ત્રણમાંથી એક પણ નહીં)
- (૧૧) બૌદ્ધ સ્તૂપોમાં સૌથી વધુ જાણીતો સ્તૂપ સ્થળે આવેલો છે ?
(સાંચી, ખજૂરાહો, અમરાવતી, લોરિયા)
- (૧૨) મૌર્ય વહીવટીતંત્રમાં તાલુકો નામે ઓળખાતો ?
(સ્થાનીય, સંગ્રહણ, ગ્રામણી, ગોપ)
- (૧૩) ભારતમાં મૌર્યવંશની સ્થાપના કરી હતી ?
(અશોક, ચંદ્રગુપ્ત, સાંપ્રતિ, પુષ્પમિત્ર)

- (૧૪) અમદાવાદ શહેર સુલતાને વસાવ્યું હતું ?
(અહમદશાહ બીજો, અહમદશાહ પહેલો, મહમદ બેગડો, મોહમ્મદશાહ બીજો)
- (૧૫) આજે 'ગ્રાન્ડ ટ્રંક રોડ' નામે ઓળખાતો ધોરીમાર્ગ મૂળે દિલ્હીના શાસકે બંધાવ્યો હતો ?
(જર્હાગીર, હુમાયુ, શેરશાહ, બહાદુરશાહ)
- (૧૬) શિવાજીએ ગુજરાતનું શહેર બે વાર લૂંટીને અઢળક સંપત્તિ મેળવી હતી ?
(વિજાપુર, સુરત, નવસારી, વલસાડ)
- (૧૭) મરાઠી પેશ્વા મસ્તાની નામે મુસ્લિમ કન્યાના પ્રણય સંબંધ માટે જાણીતો બન્યો હતો ?
(બાલાજી વિશ્વનાથ, બાજીરાવ પહેલો, બાજીરાવ બીજો, રઘુનાથ)
- (૧૮) પેશ્વા બાલાજી બાજીરાવનું બીજું નામ હતું ?
(વિશ્વાસરાવ, નાનાસાહેબ, માધવરાવ, ત્રણમાંથી કોઈ પણ નહીં)

પ્ર.૨ નીચેના પ્રશ્નોમાંથી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી જવાબ આપો.

(૧૭)

- (૧) સિદ્ધ સંસ્કૃતિના લોકો નીચેનામાંથી કઈ વસ્તુની નિકાસ કરતા ?
(ક) કલાઈ (ખ) કીમતી પથ્થરો (ગ) સીસું (ઘ) સુતરાઉ કાપડ
- (૨) કોને 'પરમાત્માની વાણી' કહે છે ?
(ક) વેદને (ખ) રામાયણને (ગ) ઉપનિષદોને (ઘ) ઋષિઓની વાણીને
- (૩) જૈનોના ૨૪ તીર્થંકારો પૈકી કયા તીર્થંકાર કાશીના રાજકુમાર હોવાનું કહેવાય છે ?
(ક) ઋષભદેવ (ખ) સુમતિનાથ (ગ) પાશ્વનાથ (ઘ) સુપ્રત
- (૪) જૈન ધર્મનો દક્ષિણ ભારતમાં પ્રચાર કરવામાં નીચે કયા જૈન આર્યાયનું સૌથી વધુ પ્રદાન છે ?
(ક) સ્થૂલભદ્ર (ખ) ભદ્રબાહુ (ગ) નાગસેન (ઘ) હેમચંદ્રાચાર્ય
- (૫) સિદ્ધધાર્ણે કયા સ્થળે ઉગ્ર તપસ્વી આદરી હતી ?
(ક) ઉરુવેલા (ખ) જેતવન (ગ) લુમ્બિનીવન (ઘ) ત્રણમાંથી કોઈ નહિ
- (૬) સારનાથનો શિલાસ્તંભ કયા રાજ્યમાં આવેલો છે ?
(ક) ઉત્તરપ્રદેશ (ખ) બિહાર (ગ) બંગાળ (ઘ) ઓરિસ્સા
- (૭) કૌટિલ્યના જણાવ્યા અનુસાર ચંદ્રગુપ્ત મૌર્યના મંત્રીમંડળમાં કેટલા વહીવટી ખાતાં હતાં ?
(ક) ૯ (ખ) ૧૮ (ગ) ૨૭ (ઘ) ૩૬
- (૮) લોકો ધર્મચુકત જીવન જીવે તે માટે અશોકે તેના રાજ્યમાં નીચે પૈકી કયા અધિકારીઓની નિમણૂંક કરી હતી ?
(ક) ધર્માધ્યક્ષો (ખ) ધર્મ મહામાત્રો (ગ) પડિતરાવ (ઘ) દ્વારિકો
- (૯) ગુપ્ત રાજાઓના સમયમાં નીચેનામાંથી કયા દેઈ સિંહલદ્વીપ નામે ઓળખાતો ?
(ક) સુમાત્રા (ખ) શ્રીલંકા (ગ) લક્ષદ્વીપ (ઘ) મલેશિયા
- (૧૦) ચંદ્રગુપ્ત બીજાએ પ્રાપ્ત કરેલ મહાન સિદ્ધિ કઈ ?
(ક) હુણો ઉપરનો વિજય (ખ) શક વિજય
(ગ) ચાલુક્ય વિજય (ઘ) ત્રણમાંથી કોઈ નહીં
- (૧૧) 'કામસૂત્ર' નામે સુપ્રસિદ્ધ ગ્રંથના રચયિતા
(ક) ભરતમુનિ (ખ) વાત્સ્યાયન (ગ) કાલિદાસ (ઘ) ભર્તૃહરિ
- (૧૨) સમ્રાટ હર્ષ ભારતના ઇતિહાસમાં કયા વિશેષ નામથી જાણીતો છે ?
(ક) દાનવીર (ખ) સાહસિક (ગ) પ્રિયદર્શી (ઘ) દેવ પ્રિય

- (૧૩) સ્થમંદિરો માટે સુપ્રસિદ્ધ ‘મહાબલિપુરમ’ હાલના કયા રાજ્યમાં આવેલું છે ?
(ક) ઓરિસ્સા (ખ) આંધ્રપ્રદેશ (ગ) તામિલનાડુ (ઘ) કર્ણાટક
- (૧૪) ચોલવહીવટીતંત્રમાં પ્રાંતો કયા નામે ઓળખાતા ?
(ક) મંડલમ્ (ખ) નાડુ (ગ) કૂરમ (ઘ) સુબા
- (૧૫) ચાવડા વંશનો સ્થાપક કોણ હતો ?
(ક) જયશિખરી (ખ) વનરાજ (ગ) મૂળરાજ (ઘ) સામંતસિંહ
- (૧૬) કોણાર્કના સૂર્યમંદિરનો આકાર.
(ક) ધનુષ્યકાર (ખ) સ્થાપકાર (ગ) પિરામીડ આકાર (ઘ) શિખર આકાર
- (૧૭) રજપૂત યુગ દરમિયાન કયા ધર્મનો પ્રચાર લગભગ બંધ થયો હતો ?
(ક) શૈવ (ખ) ભાગવત (ગ) બૌદ્ધ (ઘ) શક્તિ

પ્ર.૩ નીચના પ્રશ્નોમાંથી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી જવાબ આપો.

(૧૭)

- (૧) મહમદ ગઝનીની ભારત ઉપરની ચડાઈઓમાં સૌથી મોટી, મહત્વની અને જાણીતી ચઢાઈ કઈ છે ?
(ક) સોમનાથ (ખ) પંજાબ (ગ) વાયવ્યસરદહ(ઘ) કર્લિંજર
- (૨) પૃથ્વીરાજ ચૌહાણના રાજ્યનું પાટનગર કયું હતું ?
(ક) અજમેર (ખ) જયપુર (ગ) થાલેશ્વર (ઘ) ઉજ્જૈન
- (૩) ઈ.સ. ૧૨૦૬માં કુતુબદ્દીન ઐબકે દિલ્હીમાં કયા રાજ્યવંશની સ્થાપના કરી ?
(ક) ખલજીવંશ (ખ) લોદીવંશ (ગ) સૈયદવંશ (ઘ) ગુલામવંશ
- (૪) દિલ્હીના કયા સુલ્તાને ‘લાખબક્ષ’ કહે છે ?
(ક) કુતુબદ્દીન ઐબક (ખ) ઈલ્તુમિશ (ગ) બલ્બન (ઘ) અલાઉદ્દીન ખલજી
- (૫) આગ્રા કહેર કોણે વસાવ્યું હતું ?
(ક) બાબર (ખ) સિંકદર લોદી (ગ) મહમદ તઘલક(ઘ)મોહંમદશાહ સૈયદ
- (૬) દિલ્હી સલ્તનતના વહીવટીતંત્રમાં લશ્કરી ખાતાનો વડો કોણ હતો ?
(ક) આરિઝ-ઈ-મુમાલિક (ખ) બરિદ-ઈ-મુમાલિક
(ગ) દિવાન-ઈ-ઈન્શા (ઘ) દિવાન-ઈ-રસાલત
- (૭) ‘તારીખ-એ-ફિરોજશાહી’ નામે ગ્રંથની રચના કોણે કરેલી છે ?
(ક) ઈબ્નબતૂતા (ખ) અલબેરૂની (ગ) ઝિયાઉદ્દીન બરની (ઘ) હસન નિઝામી
- (૮) કયો સુલતાન ઇતિહાસમાં ‘તરંગી સુલતાન’ નામે જાણીતો છે ?
(ક) અલાઉદ્દીન ખલજી (ખ) મહુમંદ તઘલક
(ગ) જલાલુદ્દીન ખલજી (ઘ) ઈબ્રાહિમ લોદી
- (૯) સંગમવંશનો પ્રથમ શાસક કોણ હતો ?
(ક) બુક્કા (ખ) હરિહર (ગ) દેવરાય (ઘ) વીર નરસિંહ
- (૧૦) વિજયનગરનો કૃષ્ણદેવરાય નામે સુપ્રસિદ્ધ રાજા કયા વંશનો હતો ?
(ક) સંગમ (ખ) સાલુવ (ગ) તુળુવ (ઘ) અરવિડુ
- (૧૧) મહંમદ બેગડાએ ચાંપાનેરમાં બંધાવેલી મસ્જીદ કયા નામે ઓળખાય છે ?
(ક) સૈયદ ઉસ્માની મસ્જીદ (ખ) રૂપમંજરી મસ્જીદ
(ગ) જામા મસ્જીદ (ઘ) સીદી સઈદની મસ્જીદ
- (૧૨) દિલ્હી-સલ્તનતકાળની રાજ્ય ભાષા કઈ હતી ?
(ક) ઊર્દૂ (ખ) ફારસી (ગ) તૂર્કી (ઘ) હિન્દી

(૧૩) કયા સૂફી સંતને 'ગરીબનવાઝ' કહે છે ?

(ક) બાબા ફરીદ (ખ) શેખ જમાલુદ્દીન (ગ) શેખ સલીમ ચિશ્તી(ઘ) શેખ મોઈનુદ્દીન ચિશ્તી

(૧૪) બાબરે બંધાવેલી કાબૂલી મસ્જીદ કયાં આવેલી છે ?

(ક) આગ્રા (ખ) દિલ્હી (ગ) પાણીપત (ઘ) કુરુક્ષેત્ર

(૧૫) હલ્દીઘાટીનું યુદ્ધ કઈ સાલમાં લડાયું ?

(ક) ૧૫૭૨ (ખ) ૧૫૭૪ (ગ) ૧૫૭૬ (ઘ) ૧૫૭૮

(૧૬) બુલંદ દરવાજો કોણે બંધાવ્યો હતો ?

(ક) અકબરે (ખ) શાહજહાંએ (ગ) જહાંગીરે (ઘ) ઔરંગઝેબે

(૧૭) 'મરરાઠા તેટલા એકત્ર કરો' અને 'મહારાષ્ટ્ર ધર્મ વધારો' નું સૂત્ર કોણે આપ્યું હતું ?

(ક) શિવાજી (ખ) દાદ કોંડદેવ (ગ) જીજાબાઈ (ઘ) સ્વામી રામદાસ

પ્ર.૪ નીચે આપેલા 'અ' અને 'બ' વિભાગમાંથી સાચા વિકલ્પ શોધી જોડકાં જોડો.

(ક) 'અ' 'બ' (૦૬)

(૧) ઈ.સ. ૧૬૨૭	-	વસઈની સંધિ
(૨) ઈ.સ. ૧૭૦૭	-	પાણીપતનું ત્રીજું યુદ્ધ
(૩) ઈ.સ. ૧૭૨૭	-	પાલખેડનું યુદ્ધ
(૪) ઈ.સ. ૧૭૬૧	-	પુરંધરની સંધિ
(૫) ઈ.સ. ૧૭૭૬	-	ખેડનું યુદ્ધ
(૬) ઈ.સ. ૧૮૦૨	-	શિવાજીનો જન્મ

(ખ) 'અ' 'બ' (૦૬)

(૧) અડાલજની વાવ	-	કૃષ્ણા પહેલો
(૨) જોધાબાઈનો મહેલ	-	સૂર્યવર્મન બીજો
(૩) અંગકોરવાટનું વિષ્ણુમંદિર	-	મીનળદેવી
(૪) મલાવ તળાવ	-	અકબર
(૫) તાજમહાલ	-	રાણી રૂડાંદેવી
(૬) ઈલોરાનું કૈલાસમંદિર	-	શાહજહાં

(ગ) 'અ' 'બ' (૦૬)

(૧) પદ્માવત	-	ઈનાયતખાન
(૨) શાહજહાંનામા	-	બાલભદ્ર
(૩) પ્રબંધ ચિંતામણિ	-	ભાસ્કારાચાર્ય
(૪) કાદંબરી	-	કાલિદાસ
(૫) માલવિકાગ્નિમિત્ર	-	મહંમદ જાયસી
(૬) સિદ્ધાંત શિરોમણિ	-	જોરુતુગાચાર્ય

